

Kinga Szmigiel

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

WPŁYW UWARUNKOWAŃ SPOŁECZNO- -GOSPODARCZYCH NA EWOLUCJĘ POLITYKI INNOWACYJNEJ W SZWECJI

Wprowadzenie

Polityka innowacyjna, której zadaniem jest wprowadzanie wyników badań naukowych, wynalazków i usprawnień do praktyki gospodarczej, stanowi część szerszej polityki naukowej, której wpływ na naukę ma w sposób optymalny przyczynić się do wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego przy jednocześnie jak najlepszym wykorzystaniu środków na badania naukowe¹. W krajach rozwiniętych polityka innowacyjna charakteryzuje się aktualnie stosowaniem miękkich narzędzi tworzących środowisko innowacyjne, wspierających relacje między przedsiębiorstwami i sektorem naukowym i rozwiązaniami sieciowe². W tym kierunku ewoluowała także polityka szwedzka.

Uwarunkowania społeczne, kulturowe i polityczne wpływają na możliwości prowadzenia i skuteczność polityki innowacyjnej. Jednocześnie w ramach nowego paradygmatu innowacji otoczenie instytucjonalne oraz Narodowe Systemy Innowacji³ (NSI) podlegają zmianom pod wpływem prowadzonej polityki.

Założeniem artykułu jest wskazanie wpływu wybranych uwarunkowań na sposób wspierania innowacyjności w Szwecji. W toku rozważań zostanie także wykazane, że Szwecja jest przykładem gospodarki, która osiągnęła i utrzymała,

---

¹ B. Winiarski, *Polityka gospodarcza*, WN PWN, Warszawa 2006.

² E. Stawasz, *Polityka innowacyjna*, w: *Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć*, red. K.B. Matusiak, Wydawnictwo Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2008, s. 241.

³ *Koncepcja Narodowych Systemów Innowacji (NSI) jest pojęciem spopularyzowanym w latach 90. XX wieku przez OECD. Jej głównym założeniem jest całościowe i nieliniowe ujęcie interakcji, jakie zachodzą pomiędzy instytucjami oddziałującymi na rozwój innowacji. OECD National Systems of Innovation: Definitions, Conceptual Foundations and Initial Steps in a Comparative Analysis, DSTI/STP(92)15, Paris 1992.*

pomimo kryzysu lat 90. XX wieku oraz obecnego światowego kryzysu gospodarczego, wysoką innowacyjność⁴ dzięki ewolucji sposobu prowadzenia polityki innowacyjnej w kierunku aktywnego kreowania otoczenia instytucjonalnego.

1. Uwarunkowania polityki innowacyjnej w ujęciu modelowym

Specyfika uwarunkowań społecznych, politycznych i kulturowych umożliwia podział NSI na: rynkowe (USA, Kanada), mezkorporacyjne (Japonia, Korea), europejskie (UE15 poza krajami skandynawskimi), społeczno-demokratyczne (kraje skandynawskie) oraz będące w trakcie transformacji (większość UE12, w tym Polska)⁵. Wprawdzie każdy z wymienionych modeli, poza transformacyjnym, umożliwia osiągnięcie wysokiej innowacyjności⁶, jednak w skali Europy wyższą innowacyjność wykazują gospodarki, których systemy innowacyjne należą do modelu społeczno-demokratycznego. Model ten bazuje na specyficznych dla krajów skandynawskich uwarunkowaniach społecznych, kulturowych oraz instytucjonalno-prawnych i charakteryzuje się internacjonalizacją badań, w dużym stopniu finansowanych ze środków prywatnych, oraz specjalizacją w zakresie wybranych gałęzi wysokich technologii.

Najwyższy udział nakładów na działalność B+R w Unii Europejskiej mają kraje skandynawskie: Finlandia, Szwecja i Dania. Jak wskazują dane w tabeli 1, nakłady przedsiębiorstw na B+R są bardziej zróżnicowane niż wsparcie budżetowe dla tej działalności, a tym samym także bardziej uzależnienie od uwarunkowań każdej z gospodarek. Jest to kluczowy element decydujący o skuteczności polityki innowacyjnej, ponieważ skala badań przekłada się później na liczbę uzyskanych patentów i udział produktów i usług opartych na wysokich technologiach w produkcji i eksporcie.

Szwecję charakteryzuje wysoki udział nakładów na działalność B+R w PKB. W 1981 roku wyniósł on 2,19% i wzrastał do roku 1987 do wysokości 2,81%, potem podlegał pewnym wahaniom, ale ogólny trend pozostawał wzrostowy i w 2001 roku osiągnął 4,13%. Następnie udział nakładów na działalność B+R w PKB uległ spadkowi, jednak utrzymywał się powyżej 3,4%. Szwedzkie

⁴ Szwecja zajmuje jedno z pierwszych miejsc pod względem wskaźników innowacyjności w rankingach Innovation Union Scoreboard, a wcześniej European Innovation Scoreboard.

⁵ M.A. Weresa, Narodowy system innowacyjny i polityka innowacyjna Niemiec – wnioski dla krajów Europy Środkowej i Wschodniej, w: I. Bił, K. Cisz, B. Brocka-Palacz, M. Gomułka, F. Kamiński, M.A. Weresa, Gospodarka Niemiec a kraje Europy Środkowej i Wschodniej, SGH, Warszawa 2006, s. 69.

⁶ M. Bukowski, A. Szpor, A. Śniegocki: Potencjał i bariery polskiej innowacyjności, Instytut Badań Strukturalnych, Warszawa 2012, s. 15.

przedsiębiorstwa intensywnie inwestują w sferę B+R, w latach 1970-2007 ich udział w całkowitych nakładach na B+R poniesionych w Szwecji oscylował w granicach 65-75%. Dopiero w wyniku kryzysu gospodarczego, od 2008 roku wskaźnik ten spadł poniżej 60%. Udział nakładów sektora przedsiębiorstw w PKB w 1981 roku wynosił 1,39% i aż do 2001 roku, kiedy osiągnął 3,2%, charakteryzował się trendem wzrostowym z niewielkimi wahaniami. Natomiast w ostatniej dekadzie uległ ponownemu obniżeniu i dalszym wahaniom, aż w 2010 roku osiągnął 2,35%.

Tabela 1

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według sektorów oraz udział produkcji nowej lub ulepszonej w całkowitej produkcji w gospodarkach europejskich

	Nakłady całkowite 2010 ^a	Nakłady przedsiębiorstw 2010	Nakłady budżetowe 2010	Udział produkcji nowej lub ulepszonej w całkowitej produkcji w 2008 ^b
Austria	2,76	1,88	0,15	11,2
Belgia	1,99	1,32	0,19	9,5
Bułgaria	0,6	0,3	0,22	14,2
Cypr	0,5	0,09	0,1	16,1
Czechy	1,56	0,97	0,3	18,7
Dania	3,06	2,08	0,06	11,4
Estonia	1,62	0,81	0,17	10,2
Finlandia	3,87	2,69	0,36	15,6
Francja	2,26	1,38	0,37	13,2
Grecja	:c	:	:	:
Hiszpania	1,39	0,71	0,28	15,9
Holandia	1,83	0,87	0,22	8,9
Irlandia	1,79	1,22	0,06	11
Litwa	0,79	0,23	0,14	9,6
Luksemburg	1,63	1,16	0,29	8,9
Łotwa	0,6	0,22	0,14	5,9
Malta	0,63	0,37	0,02	15,2
Niemcy	2,82	1,9	0,41	17,4
Polska	0,74	0,2	0,26	9,8
Portugalia	1,59	0,72	0,11	15,6
Rumunia	0,47	0,18	0,17	14,9
Słowacja	0,63	0,27	0,19	15,8
Słowenia	2,11	1,43	0,38	16,3
Szwecja	3,42	2,35	0,17	9,2
Węgry	1,16	0,69	0,21	16,4
Wielka Brytania	1,77	1,08	0,17	7,3
Włochy	1,26	0,67	0,18	11,8
Austria	2,76	1,88	0,15	11,2
Belgia	1,99	1,32	0,19	9,5

^a Udział całkowitych nakładów na działalność B+R w PKB.

^b Udział produktów nowych lub ulepszonych w całkowitej produkcji przedsiębiorstw zatrudniających co najmniej 10 pracowników.

^c Brak danych.

Źródło: Eurostat.

W przemyśle szwedzkim większość nakładów na działalność B+R koncentruje się w ok. 20 dużych przedsiębiorstwach nastawionych na produkcję międzynarodową, co jest charakterystyczne dla krajów o relatywnie niewielkim rynku wewnętrznym. Ponadto nakłady te w ponad 40% dokonywane są przez firmy z udziałem kapitału zagranicznego, mające swoje główne siedziby poza Szwecją. Poglębiamy to zależność gospodarki tego kraju od uwarunkowań zewnętrznych i sytuacji na rynku globalnym, jednocześnie wskazuje, że Szwecja jest postrzegana jako dogodna lokalizacja dla działalności badawczo-rozwojowej, co należy uznać za sukces tamtejszej polityki innowacyjnej.

Do grupy uwarunkowań typowych dla modelu społeczno-demokratycznego należy rozwinięty system instytucjonalny Szwecji i wysoka ochrona praw własności intelektualnej. Uwarunkowania polityczne, takie jak wysoka jakość rządzenia, w dużym stopniu opartego na konsensusie różnych grup społecznych, wpływają na niski poziom korupcji i zaufanie do władz. Jednak badania wskazują, że w przypadku krajów skandynawskich pozytywny wpływ tego typu czynników na innowacyjność wyczerpał się, a ich poprawa przekłada się na podniesienie innowacyjności w gospodarkach, gdzie ich wyjściowa wielkość jest znacząco niższa⁷.

Niektóre uwarunkowania szwedzkiego systemu są postrzegane negatywnie przez przedsiębiorstwa: obciążenia podatkowe, restrykcje dotyczące rynku pracy, dostęp do kapitału i regulacje podatkowe to największe problemy związane z prowadzeniem biznesu w tym kraju⁸.

Szwedzką gospodarkę charakteryzuje dobrze wykształcone społeczeństwo i rozwinięta współpraca między sektorem nauki i przemysłem w zakresie sfery B+R. Również innowacyjność sektora MSP pozostaje jej silną stroną, chociaż w obliczu kryzysu zmniejszyły one zarówno nakłady na działalność innowacyjną, jak i związane z nią zatrudnienie. Z drugiej strony efekty gospodarcze związane z działalnością innowacyjną są w Szwecji relatywnie słabe. Zatrudnienie w przemyśle i usługach wysokiej techniki, jak i eksport zaawansowanych technologicznie produktów i usług uległy pogorszeniu w związku z kryzysem⁹. Szwecja uniknęła znaczącego spadku udziału nakładów na B+R w PKB dzięki szeroko zakrojonym programom finansowanym ze środków budżetowych, które częściowo zrekomensowały spadek nakładów sektora przedsiębiorstw.

⁷ A. Arundel, H. Hollanders, Differences in socio-economic conditions and regulatory environment: explaining variations in national innovation performance and policy implications MERIT, Raport stanowiący część publikacji 2005 European Innovation Scoreboard, s. 19-21.

⁸ The Global Competitiveness Report 2012-2013, World Economic Forum 2012, <http://www3.weforum.org/>, s. 334.

⁹ European Innovation Scoreboard 2009, Comparative Analysis of Innovation Performance, Commission of European Communities, Brussels 2010, s. 56-60.

2. Ewolucja sposobów wspierania innowacyjności gospodarek

Podjęcie do kwestii innowacji podlegało ewolucji. W pierwszych pracach Schumpetera kluczową rolę pełnił pojedynczy innowator, następnie skupiono się na roli przedsiębiorstw, które w odpowiedzi na potrzeby rynku prowadzą działalność B+R, czego efektem jest wprowadzenie na rynek innowacyjnych produktów i usług.

Teorie oparte na paradygmacie neoklasycznym uznawały udział państwa w finansowaniu B+R, ale jego rola ograniczała się do zapewnienia odpowiednich funduszy instytucjom prowadzącym taką działalność. Zakładano, że rynki same nie zapewnią odpowiedniego finansowania działalności B+R, dlatego powinno je uzupełnić państwo. Wspierano więc pierwsze etapy procesu innowacyjnego, jednak bez dalszych działań w kierunku dyfuzji i komercjalizacji wiedzy¹⁰.

Począwszy od końca lat 80. zaczęto stopniowo rozważać innowacje jako efekt interakcji zachodzących w systemach sieciowych, w ramach których następuje wymiana wiedzy, specjalizacja, zwiększa się dostęp do nowych technologii, powiększa baza klientów. W ramach nowego paradygmatu¹¹ państwa powinny wspierać poszczególnych aktorów tego systemu, tak aby tworzyć środowisko silnie sprzyjające powstawaniu, dyfuzji i wprowadzaniu do praktyki gospodarczej innowacji¹².

Przenoszenie tych założeń do praktyki gospodarczej było procesem długotrwałym i nowy paradygmat zaczął być szerzej stosowany po serii publikacji OECD z lat 90. Dzięki niemu nastąpiło rozszerzenie działań wspierających innowacyjność gospodarek poza zakres dotychczasowych polityk naukowych i technologicznych. Wcześniej państwa wspierały innowacyjność w ramach narzuconych przez dany kontekst instytucjonalny, natomiast polityka innowacyjna oparta na nowym paradygmacie powinna świadomie kreować otoczenie, często poprzez działania należące do innych typów polityki gospodarczej. Państwa stosujące nowy paradygmat przeprowadzają reformy systemów edukacji, wspierają działalność badawczą uniwersytetów, modyfikują regulacje dotyczące przemysłu i konkurencji¹³. Polityka naukowa i edukacyjna kształtują kluczowy dla budowania innowacyjnej gospodarki zasób, jakim jest wysoko wykwalifikowany ka-

¹⁰ K. Arrow, *Economic Welfare and the Allocation of Resources for Invention*, w: *The Rate and Direction of Inventive Activity*, ed. R. Nelson, Princeton University Press, New Jersey 1962.

¹¹ L.K. Mytelka, K. Smith, *Policy learning and innovation theory: an interactive and coevolving process*, „*Research Policy*” 2002, No. 31, s. 1467-1479.

¹² F. Lavén, *Organizing Innovation. How policies are translated into practice*, BAS Publishing, Göteborg 2008, s. 58-60.

¹³ P.S. Biegelbauer, S. Borrás, *Introduction*, w: *Innovation Policies in Europe and the US*, ed. P.S. Biegelbauer, S. Borrás, Ashgate Publishing Company, Aldershot 2003.

pitala ludzkiego. Ponadto polityka edukacyjna może promować określone postawy społeczne, które pośrednio wpływają na zachowania podmiotów rynkowych i społeczeństwa, tym samym także na innowacyjność. Polityka inwestycyjna tworzy infrastrukturę potrzebną do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej. Wszystkie te polityki mają działać w sposób skoordynowany, realizując wspólny cel, jakim jest wzrost gospodarczy oparty na innowacjach, są więc one poniekąd podporządkowane realizacji celów polityki innowacyjnej.

3. Ewolucja szwedzkiej polityki wspierania innowacyjności

Szwecja należy do krajów rozwijających swoją politykę wspierania innowacyjności, a więc najpierw technologiczną i naukową, a następnie innowacyjną, zgodnie z obowiązującymi trendami, jednak w sposób dostosowany do specyfiki swojej gospodarki. Niestety, bardziej radykalne zmiany sposobu prowadzenia polityki następują w tym kraju dopiero w odpowiedzi na zjawiska kryzysowe, co uwidoczniło się w zmianach wprowadzonych w latach 90. i w działaniach zapoczątkowanych w 2008 roku.

Szwedzki system wspierania działalności badawczo-rozwojowej składał się z wielu podmiotów działających na szczeblu centralnym i regionalnym. Koordynacją działań dotyczących szczególnie uniwersytetów zajmowała się Szwedzka Rada ds. Planowania i Koordynacji Badań Naukowych, decydująca m.in. o alokacji środków na wyposażenie potrzebne do badań naukowych. Kluczową rolę pełniła także Szwedzka Krajowa Rada ds. Rozwoju Technicznego (STU), której zadaniem było inicjowanie i wspieranie działalności B+R o strategicznym znaczeniu dla szwedzkiej gospodarki.

W latach 70. i 80. szwedzką politykę wspierającą innowacyjność gospodarki charakteryzowała wysoka selektywność. Relatywnie mała liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem umożliwiła STU finansowanie pojedynczych projektów B+R poprzez granty, nisko oprocentowane pożyczki, a także wiele miękkich instrumentów, takich jak doradztwo i kampanie informacyjne¹⁴. Agencja zaangażowała się także w badania nad energetyką zapoczątkowane w 1975 roku, co stanowiło próbę nadania działalności badawczo-rozwojowej kierunku pożądanego społecznie, zamiast pozostawiania tych decyzji siłom rynkowym. W Szwecji, gdzie wiele polityk opartych jest na konsensusie osiąganym w trakcie negocjacji przez reprezentantów silnych grup społecznych, np. w kwestiach

¹⁴ G. Marklund, *Institutions and Appropriation in Swedish Technology Policy*, Uppsala University, Department of Economic History, Uppsala 1994.

prawa pracy związków zawodowych, pracodawców i przedstawiciele administracji rządowej pełniących rolę mediatora, także STU współpracowała z reprezentantami przemysłu i sferą naukową w celu opracowania programów ramowych dla prowadzonej przez siebie polityki. Priorytetem STU było wprowadzenie długookresowych programów badawczych do praktyki przedsiębiorstw często nastawionych na zyski krótkookresowe¹⁵.

Szwecję charakteryzowały uwarunkowania sprzyjające innowacyjności i stabilne, wysokie nakłady na B+R, jednak prawidłowe działanie mechanizmów rynkowych i osiągnięty konsensus zniechęcały szwedzkie władze do reform. Głębsze zmiany nie następowały również w sposobach wspierania innowacyjności, polityka technologiczna, podobnie jak w innych gospodarkach rozwiniętych, skupiała się przede wszystkim na wsparciu instytucji prowadzących działalność B+R. Tymczasem w wyniku globalizacji przekształceniom ulegały uwarunkowania zewnętrzne. Redukcja ograniczeń w przepływie dóbr, usług i kapitału umożliwiła przedsiębiorstwom, wcześniej silnie związanym z rodzimą gospodarką, swobodniejsze przenoszenie poszczególnych działów ich działalności do krajów bardziej konkurencyjnych pod względem obciążeń podatkowych i elastyczności rynku pracy. Gospodarka szwedzka odczuła te zmiany bardzo dotkliwie.

Stopniowe obniżanie się dynamiki wzrostu gospodarczego w latach 70. i 80. XX wieku wobec braku zdecydowanych działań szwedzkiego rządu zmieniło się na początku lat 90. w głęboką recesję. Państwo dobrobytu okazało się modelem bardzo kosztownym i doprowadziło do kryzysu finansów publicznych i bardzo wysokiego deficytu budżetowego¹⁶.

Na ten okres przypadły zmiany sposobu wspierania innowacyjności szwedzkiej gospodarki. Akcent przeniósł się na budowanie otoczenia sprzyjającego innowacyjności i transferowi technologii¹⁷, a największym wyrazem zmian było utworzenie w 2001 roku Szwedzkiej Agencji Rządowej ds. Systemów Innowacji VINNOVA. Agencja dysponująca rocznym budżetem rządu 2 mld koron szwedzkich i mająca dużą autonomię w kwestii prowadzenia polityki innowacyjnej może być uznana za kluczowy element wielopodmiotowego szwedzkiego Narodowego Systemu Innowacji.

¹⁵ The Development of a New Swedish Innovation Policy. A Historical Institutional Approach, s. 21.

¹⁶ S. Rudolf, Kontrowersje wokół państwa opiekuńczego na przykładzie Szwecji, w: Socjalne aspekty społecznej gospodarki rynkowej, materiały konferencyjne, Wisła, 3-5 czerwca 1996, red. E. Okoń-Horodyńska, Akademia Ekonomiczna im. Karola Adameckiego, Katowice 1996, s. 275-276.

¹⁷ B. Persson, The Development of a New Swedish Innovation Policy. A Historical Institutional Approach CIRCLE, Lund University Paper 2008, No. 02, s. 24-30.

Wprawdzie STU wspierało uniwersytety, inne jednostki badawczo-rozwojowe i przedsiębiorstwa oraz inicjowało i koordynowało współpracę w zakresie projektów B+R, jednak dopiero utworzenie agencji VINNOVA utożsamia się ze zmianą paradygmatu polityki innowacyjnej Szwecji lub wręcz przekształceniem prowadzonej wcześniej polityki technologicznej w szerszą politykę innowacyjną. Niezależnie jednak od wybranego sposobu określenia zmiany, jakie nastąpiły w szwedzkiej gospodarce, wpisują się w szerszy trend widoczny w wielu krajach wysoko rozwiniętych.

Reformując swoją politykę wspierania innowacyjności, Szwecja wykorzystła rekomendacje OECD oraz doświadczenia gospodarki fińskiej¹⁸, jednak rozwiązania szwedzkie w zakresie podejścia systemowego do innowacyjności mają unikalny i pionierski charakter.

VINNOVA oparła swoje działania na interpretacji obowiązujących teorii dotyczących genezy innowacyjności, dostosowując ich założenia do swoich potrzeb. W ten sposób powstała polityka o charakterze normatywnym, wspierająca te badania naukowe, które bezpośrednio odpowiadają potrzebom gospodarki i rozwiązują jej bieżące problemy. VINNOVA zdecydowała się skupić na regionalnych aspektach innowacyjności, co odzwierciedla się w stosowanych instrumentach polityki innowacyjnej, określanych także mianem programów. Np. w ramach programu VINNVÄXT¹⁹ szwedzkie regiony konkurują o środki przeznaczone na stworzenie dynamicznych systemów innowacji w 10-letniej perspektywie. Oprócz niego szwedzki NSI składa się z wielu innych elementów, których rozwój i współpraca decydują o wysokiej innowacyjności tego kraju, a których pełny opis przekracza ramy niniejszego artykułu.

Podsumowanie

Szwecja dostosowała prowadzoną politykę wspierania innowacyjności gospodarki do istniejących w tym kraju uwarunkowań społecznych i politycznych. Część tych uwarunkowań można uznać za dogodne z punktu widzenia innowacyjności gospodarki, jednak ich wpływ zmieniał się w czasie. W latach 70. i 80. Szwecja opierała się tylko na pierwotnych uwarunkowaniach, które wpływały na stabilny i wysoki poziom nakładów na B+R, jednak stopniowo przestały wystarczać do zapewnienia wzrostu gospodarczego. W obliczu kryzysu lat 90. Szwecja wypracowała nowy model wspierania innowacyjności, odpowiadający wyzwaniom

¹⁸ F. Lavén, *Organizing Innovation. How policies are translated...*, op. cit., s. 96.

¹⁹ Działający w Szwecji od 2001 r. program mający na celu wzmocnienie regionalnych systemów innowacji, <http://www.vinnova.se>.

niom wynikającym z globalizacji. Wprawdzie w krótkim okresie większość uwarunkowań prowadzenia polityki innowacyjnej należy uznać za zmienne niezależne, jednak w średnim i tym bardziej długim okresie mogą być one kształtowane przez odpowiednią politykę państwa. W Szwecji dobrze wykorzystano tę możliwość, kreując otoczenie sprzyjające innowacyjności i transferowi technologii²⁰.

Adaptacja założeń nowego paradygmatu do specyfiki szwedzkiej gospodarki przyczyniła się podniesienia jej innowacyjności i wzrostu dynamiki rozwoju gospodarczego. Jednocześnie dane na temat efektów gospodarczych działalności innowacyjnej i wsparcia B+R potwierdzają istnienie swoistego „szwedzkiego paradoksu”. Jak wskazano wcześniej, kraj ten od kilku dekad charakteryzują stabilne i na tle innych krajów europejskich wysokie nakłady na B+R, zarówno w sektorze budżetowym, jak i w sektorze przedsiębiorstw. Powinno to skutkować adekwatnymi wynikami w postaci udziału produktów wysokich i średnich technologii w całkowitej produkcji i eksporcie oraz przyczyniać się do wysokiego tempa wzrostu gospodarczego. Tymczasem na innowacyjność gospodarki szwedzkiej największy wpływ mają reformy polityki innowacyjnej, a jej późniejsza stabilizacja prowadzi do powolnego wyczerpywania się przewag konkurencyjnych.

Na tej podstawie można wnioskować, że same zmiany intensywności wsparcia sfery B+R, które Szwecja zwiększa już od 2008 roku, nie wystarczą do przełamania aktualnej negatywnej tendencji. Aby pozostać liderem innowacyjności, gospodarka szwedzka potrzebuje kolejnej reformy sposobu prowadzenia polityki innowacyjnej, w przeciwnym wypadku jej pozycja będzie ulegała powolnemu spadkowi. Rozwiązania zastosowane w Szwecji, w tamtym czasie pionierskie, należą już do kanonu polityki innowacyjnej i są coraz szerzej stosowane w innych krajach, doprowadzając do poprawy ich potencjału innowacyjnego w stosunku do gospodarki szwedzkiej.

INFLUENCE OF SOCIO-ECONOMIC CONDITIONS ON EVOLUTION OF INNOVATION POLICY IN SWEDEN

Summary

The article examines the interaction between innovation policy and its determinants on the example of Sweden. Initially, Sweden owed its innovativeness to right socio-political conditions, but the process of globalization has forced change in innovation policy paradigm, which is since the 90s twentieth century, actively shaping the institutional environment of enterprises. Similar changes are most likely a prerequisite for maintaining high innovativeness of the Swedish economy in the face of the current economic crisis.

---

²⁰ B. Persson, *The Development of a New Swedish Innovation Policy...*, op. cit., s. 10-12.